

Motion till riksdagen 2006/07: MJ307

av **Wiwi-Anne Johansson m.fl. (v)**

Kemikaliepolitik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att regeringen bör vara drivande för att substitutionsprincipen ska bibehållas i Reach.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att regeringen bör verka för att konsumenter och de som arbetar med kemikalier i industrin ska få maximalt med information.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att regeringen aktivt bör arbeta för att så många ämnen som möjligt ska omfattas av de krav som finns i Reach.
4. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att Sverige bör verka för att industrin ska hållas ansvarig för sina produkters säkerhet.
5. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att Sverige bör verka för att enskilda EU-länder ska tillåtas gå längre i sin egen kemikalielagstiftning.
6. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anføres om att Sverige inom EU bör verka för en total utfasning av bromerade flamskyddsmedel.

Bakgrund

När kemiska produkter, varor och byggnader m.m. tillverkas, används och skrotas kommer kemiska ämnen ut i miljön så att människor utsätts för dem. Kemikalier finns idag i allt från blöjor till datorer och tvättmedel. Ingen vet hur farliga de är, men man vet att de har negativa effekter på människors hälsa och på miljön.

En miljon svenskar bedöms ha besvär som hänger samman med kemiska ämnen i inomhusmiljön. PCB och bromerade flamskyddsmedel förekommer i

Fel! Okänt namn på

bröstmjolk. Några procent av befolkningen har t.ex. för höga halter av kadmium i njurarna. Länsstyrelserna beräknar att det finns ca 50 000 områden som är mycket förorenade p.g.a. att bensinstationer och industrier har legat där.

Det svenska miljö kvalitetsmålet Giftfri miljö innebär att miljön ska vara fri från ämnen och metaller som skapats i eller utvunnits av samhället och som kan hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Miljömålsrådets bedömning är att vi inte kommer att nå målet inom utsatt tid.

EU:s kemikalielagstiftning Reach

EU:s förslag på ny kemikalielag, Reach (Registration, Evaluation and Authorization of Chemicals), ska i höst upp till andra och sista behandlingen i EU-parlamentet. Det som står på spel är framtida generationers hälsa.

Vissa kemikalier orsakar problem som cancer, allergier, missbildningar och minskad fertilitet. Tanken bakom Reach är att kartlägga vilka de är. Ursprungsförslaget kom från EG-kommissionen 2001. Konservativa krafter i industri och politik har sedan ägnat enorma resurser åt att vattna ur förslaget. Nu måste den svenska regeringen arbeta aktivt för att Reach ska bli så starkt och verkningsfullt som möjligt.

Vänsterpartiet anser att substitutionsprincipen måste bibehållas i Reach. Principen handlar om att farliga kemikalier ska ersättas av säkrare alternativ om sådana finns. EU-parlamentets miljöutskott röstade i oktober 2006 för att behålla substitutionsprincipen i Reach. Det innebär att utskottet gick emot ministerrådets ståndpunkt att farliga kemikalier ska få fortsätta användas om de kan "kontrolleras på ett adekvat sätt". Den partigrupp moderaterna tillhör, EPP-DE, röstade emot substitutionsprincipen. Moderaternas tre parlamentarikere röstade i första läsningen mot substitution. Vänsterpartiet, som arbetar aktivt med Reach i EU-parlamentet, anser att det är glädjande att miljöutskottet stod emot trycket från kemikalieindustrin. Men det är omröstningen i plenum senare i höst som blir avgörande. Den svenska moderatledda regeringen ska vara drivande för att substitutionsprincipen ska bibehållas i Reach. Detta ska ges regeringen till känna.

Vänsterpartiet anser att den svenska regeringen måste verka för att konsumenter och de som arbetar med kemikalier i industrin ska få maximalt med information. Den principiella linjen ska vara "no data – no market", dvs. om industrin inte kan redovisa vilka kemikalier som använts ska den inte få sälja varan. Detta ska ges regeringen till känna.

Så många ämnen som möjligt ska omfattas av lagens krav. 2001 krävde förslaget säkerhetstester på ungefär 30 000 kemikalier. Idag, fem år senare, omfattas bara 12 000 ämnen. Svenska borgerliga partier har villigt deltagit i denna urvattning. Den svenska regeringen bör arbeta aktivt för att så många ämnen som möjligt ska omfattas av de krav som finns i Reach. Detta ska ges regeringen till känna.

Fel! Okänt namn på

Vidare anser Vänsterpartiet att industrin ska hållas ansvarig för sina produkters säkerhet. Det är industrin och inte myndigheterna som ska bevisa huruvida varorna är ofarliga. Idag är det myndigheter som ska bevisa att ett kemiskt ämne är farligt. Reach är tänkt att vända bevisbördan. Företag som tillverkar eller importerar kemikalier ska själva utvärdera deras risker. Sverige bör verka för denna princip. Det ska ges regeringen till känna.

Slutligen anser Vänsterpartiet att enskilda EU-länder ska tillåtas gå längre i sin egen kemikalielagstiftning. Sverige måste verka för att enskilda EU-länder ska tillåtas gå längre i sin egen kemikalielagstiftning. Detta ska ges regeringen till känna.

Bromerade flamskyddsmedel

Sedan 1970-talet har flertalet undersökta miljögiftshalter sjunkit i modersmjölk hos svenska kvinnor. Vissa halter av bromerade flamskyddsmedel, som är ämnen som används i plast, gummi och textilier för att skydda mot brand, är emellertid fortfarande på uppgång. Vänsterpartiet vill att de bromerade flamskyddsmedlen fasas ut och står bakom beslutet att Sverige ska gå före EU och införa ett nationellt förbud mot det bromerade flamskyddsmedlet dekaB-DE. Vänsterpartiet anser att Sverige inom EU bör verka för en total utfasning av bromerade flamskyddsmedel. Detta ska ges regeringen till känna.

Stockholm den 29 oktober 2006

Wiwi-Anne Johansson (v)

Ulla Andersson (v)

Egon Frid (v)

Peter Pedersen (v)

Marie Engström (v)

Jacob Johnson (v)